

A levél

A svájci magyar nyelvű protestáns
gyülekezetek értesítője

Mitteilungsblatt der protestantischen
Kirchgemeinden ungarischer Sprache
in der Schweiz

Feuille des communautés protestantes
hongroises en Suisse

Basel-Bern-Zürich

2014 június

59. évf. 1. sz

És hogyan élük meg...

... önök Svájcban a kárpát-medencei reformátussággal az egységet? – kérdezi a barátságos műsorvezető élő adásban május 24-én a Debrecenben megrendezett Református Egység Fesztiválján, melyen *Pataky Ferenc* elnökünkkel és feleségével képviselhettük Szövetségünket.

„Szövetségként valójában sehogyan sem.” - fogalmazom meg a kérdező számára láthatóan meglepő választ. Megütközése érthető. Hogy mondhat ilyet egy református lelkész, aki öt évvel ezelőtt május 22-én éppen a most ünnepelt egység kihirdetésének napján az itt üléselő Generális Konvent döntése alapján kapta meg a felhatalmazást arra, hogy a svájci magyar nyelvű közösségekben szolgáljon? Az már csak hab a tortán, mondhatnánk, hogy ráadásul éppen annak a református rádióknak felelős szerkesztői munkáját cserélte a svájci lelkészi szolgálatra, amelynek főszerkesztője, valójában egykori főnöke kérdezi most az egység megéléséről. Ilyen hamar elfelejtette volna, igei fordulattal élve, „hogy honnan esett ki?” Vagy egyszerűen csak fejébe szállt a „dicsőség”, és egy meggondolatlan, nyegle választ adott?

Valamelyest enyhül a megütközés, amikor kicsit részletesebben is kifejtem álláspontomat. „Mi nem egy református gyülekezeti közösség vagyunk, hanem egy gyűjtő közösség. Önmagunkat protestáns emberek gyülekezeteinek szövetségként határozzuk meg. Igaz, túlnyomórészt reformátusokból állnak a helyi csoportjaink, de nagyszámban képviseltetik magukat evangélikusok, vannak baptista és pünkösdi tagjaink is, és egy teológiailag ugyan nehezen védhető, sajátosan magyar, már-már a makro-ökuméné határát súroló jelenségként, vannak unitárius tagjaink is. Ha valamit, akkor ezt az elvet nagyon hamar sikerült elsajátítanom: mi protestáns szervezet vagyunk, azon belül is ökumenikusan meglehetősen nyitottak, nincs helye köztünk semminemű felekezeti villongásnak, ilyen vagy olyan konfesszionális dominanciák érvényesítésének.

A riport és az egyébként nagyon felemelő találkozássokkal, beszélgetésekkel és ünnepi istentisztelettel

feledhetetlenné tett nap óta gyakran gondolkodom azon, hogy is vagyunk mi ezzel a mi svájci magyar protestáns identitásunkkal. Elmondom, mire jutottam.

Arra, hogy Szövetségként valóban jó, hogy ezzel jellemezzük magunkat. Hogy mi protestánsok vagyunk. Így többes szám első személyben. De abban a pillanatban, amikor egyéni identitásunkra kérdeznek rá, ez már nem jó válasz. Formálisan persze igen. Mert mindnyájan protestánsok vagyunk. De még valami mások is. Evangélikusok, baptisták, unitáriusok vagy reformátusok. Aki csak úgy tudja meghatározni önmagát, hogy ő protestáns, az az önazonosságának egy igen lényeges elemét veszítette el, adta fel. Az elvesztette a hovatartozását. A gyökereit. Aki csak protestánsként tud bemutatkozni, az csak egy nagyobb egyház- és szellemtörténeti mozgás egyik fő csapásában tudja magát elhelyezni. Van ennek pár még tágabb köre is. Vannak, akik csak egyszerűen keresztényként, mások még lazábban definiálva istenhívőként határozzák meg magukat. Téve mindezt valami felvilágosult felsőbbrendűséggel, a felekezetiiséget pedig összekötve a dogmatikus, beszűkült életszemlélettel. Pedig hiszem azt, hogy akik szakítanak ezekkel a gyökerekkel, azok azt a lehetőséget szalasztják el – vagy annak a felelősségét hártják el – hogy az általuk elvetett „felekezeti teológia”, „hitvallásosság” az életük szilárd és világos keretét adhassa. Nagy ideológiai „ernyőszervezetek” alá besorolni magunkat akár kényelmes is lehet. Egyfelől, elég, ha kontroverz módon elhatárolódom egy másik nagy irányzattól (nem vagyok katolikus, protestáns vagyok), másfelől pedig a modern „konzumszemlélet” alapján kedvemre csemegézhetek az ernyő alatt levők tanításaiból, istentiszteleti, lelkeségi gyakorlataiból kialakítva a magam individuális, „patch-work” teológiáját vagy liturgiáját.

Félreértés ne essék, nem azt forszírozom én, hogy gyülekezeti tagjaink vasárnaponként, kórusban szavalják fennállva, hogy „református (evangélikus/baptista/unitárius/pünkösdistá – a nem kívánt rész törlendő) magyar vagyok, amíg élek, az

maradok...” Nem egy harcos felekezeti szerepre van szükségünk, de arra mindenképpen, hogy ragaszkodjunk a gyökereinkhez. Hogy tudjuk, honnan jövünk. Hogy mit kaptunk hitben és tartásban az előttünk járóktól. Hogy tartsuk a kapcsolatot nemzeti és felekezeti háttérünkkel is.

Ennek gyakorlati módját a jövőben sokkal komolyabban kell vennünk. Éppen azért, hogy ne váljunk gyökértelessé. Ma már a virtuális és a valóságos kapcsolattartás is sokkal könnyebbé vált, mint ezelőtt néhány évtizeddel. Ragadjuk meg ezeket a lehetőségeket és éljünk velük. A nyári táborok, konferenciák, egyházi találkozók nyújtotta fórumokkal. Ebben az évben számos helyszínen folytatódik a Magyar Reformátusok VII. Világtalálkozója. Júliusban Szélerózsza 10. Országos Evangélikus Ifjúsági Találkozó lesz Soltvadkerten, jövőre Csillagpont

Református Ifjúsági Találkozó. A felsorolás korántsem teljes.

De ha ki sem tesszük a lábunkat, akkor is sokat tehetünk gyökereink elmélyítéséért. Ha például elkezdünk tudatosan foglalkozni felekezeti családjaink hitvallási irataival, történetével. Ha a különbségeinket nem elmosni akarjuk, hanem őszinte érdeklődéssel igyekszünk megismerni. Vagy ha nem magunk alkotta liturgiákat próbálgatunk, amelyeket senki nem érez magáénak, hanem felvállaljuk, hogy bizonyos alkalmakon evangélikus, református, igény szerint baptista liturgia szerint osz-tunk úrvacsorát. Hogy ne összemossuk, ne elveszítsük a színeinket, hanem erősítsük és kiemeljük sokszínűségünket.

Kókai Csaba

Hogyan tovább, svájci magyar protestánsok?

A tavaly júniusi számunkban *Jónás Albert* berni elnökünk már foglalkozott röviden azzal, hogy szövetségünk gyülekezetei próbáljanak meg előbb-utóbb anyagilag is saját lábón állni.

Az azóta eltelt időben történekről ehelyütt szeretnék beszámolni kedves testvéreinknek, illetve megosztani azokat az elképzeléseket, amiken a gyülekezeti elnökökkel együtt próbáltunk elgondolkodni.

Kezdem tehát az elején: a zürichi egyháztanács levélben értesített bennünket, hogy a szövetség anyagi támogatását két év leforgása alatt felfüggeszteni szándékozik. Ezek szerint 2013-2014-ben a támogatás egy, majd kétharmadával kaptunk volna kevesebbet, 2015-ben pedig a támogatás egészét megvonták volna.

A zürichi egyháztanács előterjesztését akkoriban elutasította a zsinat és azt javasolta, hogy a valdensek és a magyarok támogatását ne módosítsák.

A szövetség ugyanakkor alaposan megindokolt kérelmet nyújtott be azért, hogy a támogatásunk ne csökkenjen. Erre a levelünkre az egyháztanács nem adott hivatalos választ, a 2014-es támogatásunkat viszont minden más előzetes értesítés nélkül megrövidítette. Ugyanezt tette a másik négy kantonális egyház is (Aargau, Basel-Stadt, Basel-Land, Bern –Jura-Solthurn), akitől támogatásunk másik felét kapjuk. Az idei esztendőre így jelenleg már 20.000 frankkal kaptunk kevesebbet annál, mint amivel a szövetség eddigi feladatvállalásait lefedni lehet.

Szövetségünk erre még egy fellebezést nyújtott be az egyháztanács elnökéhez, amiben újra kérjük, hogy a zürichi egyház jelenlegi pénzügyi nehézségei mellett is - amit mi is megértünk – próbálja továbbra is fenntartani a magyar lelkigondozást Svájcban. Ezúttal hivatalos válaszban értesítettek arról, hogy a fellebezést megkapták, és hogy rövidesen dönteni fognak a helyzetünkről.

Eddig a tények. Testvéreink láthatják, hogy a helyzetünk a jövőben sem lesz egyszerűbb, és hogy arra kell törekednünk, hogy anyagilag függetlenné válhassunk.

Gyülekezeteink elnökeit is arra kértük, hogy még a szövetségi közgyűlés előtt hívjanak össze egy-egy rendkívüli gyülekezeti közgyűlést, amelyen kikérik az egyes gyülekezetek véleményét, illetve világossá teszik, hogy ezért a szolgálatért nagyobb áldozatvállalásra lesz szükség.

Jelenlegi létszámunk mindeképpen elég lenne arra, hogy egy fél lelkészi állást Svájcban fenntarthatassunk.

Engedjék meg a testvérek, hogy egy jó példát is említsek: A Neumünster gyülekezetben istentiszteleti helyet keresett egy fekete-afrikai, francia nyelvű protestáns gyülekezet. Jelenleg 60 családból áll a közösség, mégis úgy döntöttek, hogy saját lelkészt alkalmaznak, ezen felül pedig tetemes terembért is fizetnek. Őszintén csodálom ezt a kis csoportot, amelyik a gyülekezeti együttlétért kimondottan jelentős anyagi áldozatvállalásra képes.

És mi?

Deák Péter

Most van a gyülekezetépítés ideje?!

Néhány szó a berni „Útirány bizottság”-ról

„A misszió nem más, mint megkeresni, amit Isten éppen tesz, és csatlakozni hozzá.” Ezzel, a Rowan Williams-tól - brit akadémikus, Canterbury tíz éven át (2002-12) volt érseke - származó idézettel nyitottuk meg 2013 tavaszán a berni „Útirány bizottság” első összejevetelét. Gyülekezetünk tagjainak többsége nem sokkal korábban, az évi rendes közgyűlésen hallhatott először arról, hogy a gyülekezeti szövetségünk kiadásainak többségét fedező, külső forrásokból származó anyagi támogatásra alig néhány év múlva nem számíthatunk többé. Váratlan hirtelenséggel vált a szövetségi lelkesítő állás, és vele a német-svájci magyarnyelvű protestáns lelkigondozás jelenlegi formájában való megszűnése túlon túl realiztikus lehetőséggé, amire sokan, sokféle módon válaszoltunk. Egy gyülekezeti útkereső csoport megalakulása, amelyet még a közgyűlésen „Útirány bizottság”-nak neveztünk el, egy volt a válaszok közül.

Sajnos a csoport munkája, külső okokból fakadóan, az első megbeszélés után hamarosan meg is szakadt. Az „Útirány bizottság” csak az idei gyülekezeti közgyűlést követően, majd egyéves szünet után, vette fel a munkát megint. Összetétele nem változott: *Gajdos Mónika* és *Imre, Jónás Albert, Kun István* és *Szedlák Tibor* alkotják a csoportot. Személyükben több gyülekezeti generáció képviselteti magát.

Az „Útirány bizottság” nem egy új gyülekezeti vezetőség, nem egy árnyék-presbitérium. A gyülekezet életéről döntéseket nem hoz. A csoport azzal a céllal alakult meg, hogy lehetőséget adjon a berni és bieli gyülekezetek minden, erre igényt és érdeklődést mutató tagjának a bátor és őszinte együttgondolkodásra, és egy gyülekezeti jövőkép felvázolására. Különösen is fontosnak tartjuk, hogy a gyülekezeti élet finanszírozásának kérdésével annak helyén, tehát a gyülekezeti élet más dimenzióival összefüggésben nézzen szembe a csoport, nem pedig ebből a természetes összefüggésrendszerből kiragadva azt. Valóban bátorságra és erőre van szüksége annak, aki azt akarja, hogy az anyagiak előteremtésének kérdése ne kerüljön olyan szempontok elé, amelyeket sem fontosságban, sem időrendben nem szabad megelőznie. Az anyagiak kérdése ugyanis, hangozzék bármilyen meglepően is, nem a legfontosabb a jelenlegi helyzetben megválaszolendő kérdések közül. Mivel ezek a kérdések a maguk komplex összefüggéseiben csak nehezen ragadhatóak meg, gyülekezeti alkalmainkat, tehát a gyülekezeti élet leglátványosabb megnyilvánulásait tettük meg munkánk kiindulópontjává. Tudatában vagyunk annak, hogy egy keresztyén gyülekezet élete több, mint a rendszeres alkalmainak összessége. Aligha beszélhetünk egészséges

gyülekezeti életről ott, ahol nincs betegek és idősök látogatása, ahol rendszeres közösségi alkalmak nem fonódnak össze egyéni lelkigondozással, és ahol a közösség tagjainak összetartozása nem jelenik meg a gyülekezeti alkalmakon kívül, spontán módon is. Mégis, feladatunk aligha lenne elvégezhető úgy, hogy beszélgetéseinknek nincsen egy egyértelmű gyűjtőpontja. Igyekszünk tehát gyülekezeti alkalmaink lencséjén keresztül közösségünk életét a maga teljességében áttekinteni.

Egy többé kevésbé használható gyülekezeti jövőképet négy fázison, négy nagy kérdéskörön áthaladva érhetünk el:

Az első lépésben fel kell mérnünk, *hol vagyunk most?* Gyülekezeti alkalmainkra összpontosítva beszélünk kell azok gyakoriságáról, látogatottságáról, karakteréről, a velük járó szervezési feladatokról és költségekről, és olyan, első látásra nehezen megragadhatónak tűnő aspektusokról is, mint egy-egy gyülekezeti alkalom fontossága a közösség életében, vagy éppen annak minősége. Egyrészt nincs ebben semmi, amiről máshol ne esne szó. Mégis, alkalmaink fontosságának és minőségének kérdéseit hivatalossá tenni, felemelve őket a magánbeszélgetések és összekacsintások szintjéről, úgy tűnik nekünk, bátorságot és őszinteséget igényel.

A második lépésben meg kell fogalmaznunk, *hol szeretnénk lenni?* Tudjuk, érezzük, hogy nem magától értetődő a jelenlegi helyzetben Jézus Krisztustól látomást kérni, gyülekezeti víziót keresni, gyülekezetet álmodni. Amikor ezt tesszük, az árral szemben úszunk. Beszélgetéseinkben újra meg újra szembe mentek egymással a realizmus néha egészen reménytelennek tűnő hangjai a gyülekezeti növekedés, épülés és építés hitvallásaival. Bátorság és őszinteség kell mindkettőhöz.

A harmadik lépés az útkeresés: *hogyan juthatunk onnan, ahol vagyunk, oda ahol lenni szeretnénk?* Milyen változások vezethetnek, Isten segítségével, az általunk óhajtott változásokhoz? Mit tehetünk ezekért a változásokért? A jelenlegi gyülekezeti élet mely elemeit adhatjuk fel, ha szükséges, a remélt jövő ellehetetlenítése nélkül? Mibe kerül mindez, avagy mennyi időt, energiát, önkéntes szolgálatot és pénzt kell befektetnünk az építésbe? Ha takarékoskodnunk kell, fontos, hogy ne a jövő kárára tegyük azt. A földműves, aki egy aszályos év után nem meri megmaradt gabonája egy részét ismét elvetni, az garantáltan nem fog aratni sem, és csak a szükségét súlyosbítja. Így járhatunk mi is holnap, ha ma nem merünk gyülekezetépítésbe fogni.

Az utolsó kérdés így hangzik: *hogyan teremthetjük elő a szükséges javakat?* – Önkéntes gyülekezeti munkára,

időre, energiára éppen úgy szükségünk van, mint pénzre. Ennek a kérdésnek a fontosságát egyikünk sem tagadja. Könnyen meglehet, hogy az itt megfogalmazott válaszok fényében vissza kell majd térnünk a harmadik kérdésre, és ismételten át kell gondolnunk az utitervet. Mégis, az anyagiak kérdése nem mindent meghatározó. Pénzbeli, emberi és tárgyi lehetőségeink megszabhatják bár, hogy milyen gyorsan haladunk, és azt is, milyen messzire jutunk el egy-egy lépésben, de nincs befolyásuk arra, hogy milyen irányba tesszük meg ezeket a lépéseket. Ezért marad a két vezető kérdés továbbra is ez: hol állunk most, és hová szeretnénk eljutni?

A közös imádság, azaz az Élő Isten jelenlétében való rendszeres, tudatos megállás nagyon fontos része összejöveteleinknek. Az imént leírt folyamat minden lépésében szembesülünk olyan kihívásokkal, amelyek elengedhetlenné teszik ezt. Ha azt igyekszünk megérteni, hogy hol állunk most, akkor kötelességünk mindent megtenni azért, hogy Isten szemével is láthassuk magunkat. Mit mutat a mérleg, ha Isten mértékével mérettetünk meg? Kedvét lelheti-e közösségünkben az Egyház Ura? Ha jövőképet keresünk, akkor sem elég a saját álmainkra odafigyelni, legyenek akármilyen kegyesek is azok. Mit tervez Krisztus velünk? – ez a döntő kérdés. Utat és forrásokat keresve pedig nagyon is szeretnénk Isten lehetőségeivel is számolni, nem csak a saját korlátainkkal.

Most van a gyülekezetépítés ideje? A külső források elapadása nem teszi szükségleté a gyülekezetépítést, épp ellenkezőleg. Ha az egyre közelebbi jövőben a gyülekezeti élet fenntartásában kizárólag saját, belső forrásainkra számíthatunk, akkor semmi sem magától értetődőbb annál, mint ezeknek a belső forrásoknak a kiépítése, megerősítése. Téves az a felfogás, amely a gyülekezetre kizárólag mint fogyasztóra tekint, amit máshonnan, külső forrásokból kell táplálni. A keresztyén gyülekezet arra hivatott, hogy maga is forrás legyen, és Krisztusban arra kap lehetőséget és szabadságot, hogy ne csak saját szükségleteit töltsse be, de hordozza mások terheit is. Ez a szemléletváltás az egyes gyülekezeti tagnál kezdődik. Az első kérdés ez kell legyen: **mi az, amit adhatok** - önkéntes munkát, időt, pénzt? Csak ezt követi majd a kérdés: ki ad majd nekem? Ha ma gyülekezetépítésbe fogunk, akkor az önmagában is új források keresését, és a meglévők kitisztítását, kiépítését jelenti. A körünkben hagyományosnak mondható forráskereséstől ez csak annyiban tér el, hogy nem a gyülekezeten kívülre tekintünk, hanem mindenek előtt azon belül keressük Isten gazdagságának ajándékait. Jézus Krisztus ígérete biztat ebben: *„Adjatok, és adatik nektek: jó, megnyomott, megrázott, megtetézett mértékkel adnak ötletekbe. Mert amilyen mértékkel mértek, olyan mértékkel mérnek viszonzásul nektek.”* (Lukács evangéliuma 6,38) Igen,

ezek is az Úr szavai: *adjatok* –nem pedig *kérjete!*-, akkor adatik nektek.

Belső forrásaink feltérképezése és feltárása már a gyülekezetépítés első fázisának, a jelenlegi helyzet felmérésének is szerves részét képezi. A „Hol vagyunk most?”- kérdésben benne foglaltatik ez is: Mink van? Mit mozgósíthatunk a gyülekezeti élet fenntartása, sőt meggazdagítása érdekében? Ebben is Jézus Krisztus szavai biztatnak, de figyelmeztetnek is bennünket: *„Mert mindenkinek, akinek van, adatik, és bővelkedni fog; attól pedig, akinek nincs, még az is elvételik, amije van.”* (Máté evangéliuma 25,29) Ez a mondat azt a szolgát ítéli el, aki urától kapott egy talentumát nem fektette be, nem használta, és nem kamatoztatta. Érdeemes lehet megjegyezni itt, hogy a talentum eredetileg súlymérték volt, amit fémek (arany, ezüst, bronz és vas) mennyiségének meghatározására használtak. Nemesfémek esetében tehát áttételesen pénzügyi egységnek is tekinthető. Az említett szolga kb. 30 kilónyi („könnyű talentum”), esetleg 60 kilónyi („nehéz talentum”) arannyal vagy ezüsstel a birtokában viselkedett úgy, mintha semmije sem lenne. Nem csoda hát, hogy ura elveszi tőle ezt. Nem lehet, hogy a mi Urunk pontosan ezt teszi velünk is? Nem lehet, hogy mi is úgy viselkedtünk, úgy szolgáltunk, úgy adakoztunk és úgy fizettük tagsági díjainkat, mintha semmink sem lenne, és most az is elvételik tőlünk, amink van? Kyrie eleison!

Végezetül említsük meg, hogy a berni kantonális egyházzal az elmúlt néhány évben folytatott egyeztetéseink is megerősítenek minket a céltudatos gyülekezetépítésben való erőfeszítéseinkben. A kantonális egyház, saját finanszírozási nehézségei ellenére is, kész támogatni *gyülekezeti projekteket*. Ezt tapasztalatból is tudjuk. Ha a gyülekezeti élet egy-egy területén meg tudunk fogalmazni egy utitervet: innen, ide, ezen az útvonalon szeretnénk eljutni, és ha meggyőző indokokat mutatunk fel kiválasztott uticélunk mellett, akkor könnyebben nyílnak meg külső források is. Ma már nem várhatunk támogatást csak azért mert vagyunk, és mert itt vagyunk. Menekültek előjoga ez, nekik valóban kijár a segítség, pusztán azért, mert itt vannak. Mi, berni magyarok, már régen nem vagyunk menekültek. Nekünk már tennünk kell azért, hogy támogatást kapjunk: dolgoznunk kell, építenünk kell, adnunk kell. Reménységünk szerint, ha ezt tesszük, adatik nekünk is.

Most van a gyülekezetépítés ideje? Igen, most van. A berni „Útirány bizottság”-ban ez a meggyőződés vezet bennünket. Reménységünk szerint nem egyedül építünk, és nem is mi hordozzuk a központi felelősséget ezen az építkezésen. Mindenképpen szeretnénk megtalálni azt, amiben Isten éppen a berni magyarok között munkálkodik, hogy csatlakozhassunk Hozzá.

Szedlák Tibor

Évadzáró találkozó Beuggenban

Két év után ismét a Rajna német partján, az idilli környezetben fekvő Schloss Beuggen adott otthont szövetségünk 2014-es évadzáró konferenciájának. A kastély szinte minden létesítménye csodálatos lehetőséget kínált a csoportos beszélgetésnek, batus ebédnek, előadásoknak, vagy épenséggel a tánc háznak. A kora reggeli meditációra hívogató labirintus, egy kellemes sétára inspiráló, bibliai növényekkel beültetett kolostorkert, vagy a gyereksibongást elnyelő oldalszárny, az éjszakára nyugalomra nyújtó vendégház minden igénynek megfelelt.

A program összeállítói rengeteg odafigyeléssel és változatos kínálattal készültek, hogy a jelenlévő négy generáció mindegyike számára vonzó napirenddel töltsék ki a két napot. A tartalmasnak ígérkező hétvége annyi érdeklődőt vonzott, hogy a túljelentkezés miatt alig kaptunk szállást. A mottóul választott *Nemzedékről nemzedékre* gondolattal valóban sikerült megszólítani minden résztvevőt, akik közül a legfiatalabb a harmadik, a legidősebb pedig nyolcvanharmadik évében járt. A több, mint húsz gyermeket foglalkoztató fiatal felnőttek ügyeltek arra, hogy az aprókkal többször is alkalmat találjanak a közös együttélésre az étkezések, énektanulások, tánc ház, istentisztelet idején.

A gazdag program egy újszerű bemutatkozással kezdődött, ahol az egyes városokból érkezők egy-egy rajz segítségével mutatták a nemzedékek helyzetét saját gyülekezeteikben.

Szombat délután *Gabnai Sándor* esperes statisztikákkal illusztrált kiváló előadásban mutatta be a soproni evangélikus egyházközség próbálkozásait, sikereit, nehézségeit. Nyíltan tárta elénk az egyháztagok nagymértékű érdektelenségét, amin az egyháznak változtatni eddig nem sikerült. Érdekes volt hallani a magyarországi aktualitásokról, a napi kérdésekről és a távlati elképzelésekről.

A rövid esti áhítat, az Illés - Elizeus búcsútörténete alapján adott példát egy klasszikus bibliai nemzedékváltásra. Ennek értelmezése sokunkat még másnap is foglalkoztatott. Mindezzel pedig még nem ért véget a nap! Berni népzene és táncosok mozgatták meg a fiatalokat és kevésbé

fiatlokat egyaránt, ismeretségek szövődtek, késő estig szólt az énekszó.

A vasárnapi úrvacsorás istentiszteletet a résztvevők rögtönzött kórusa és a gyermekek éneke színesítette.

A délutáni előadáson *Koncz Hunor* számolt be ösztöndíja lejártával a genfi gyülekezet nemzedékeiről. *Lőrincz Ágnes* éneketétei még élvezetesebbé tették Hunor éleslátású megfigyeléseit.

A hétvége szervezői – a *Borsos házaspár* –, a szövetség lelkeszei – *Hieble Erika és Kókai Csaba* –, valamint a gyerekekkel foglalkozó lelkes segítők munkájának köszönhetően már most bizony mondhatjuk, hogy az évadzárón jövőre újra veletek leszünk.

Szántó Teca és András

Életképek

Örömmel köszöntöttük, s vettük fel a St. galleni gyülekezet tagságába egy évvel ezelőtt *Kessenheimer Enikőt és Attilát*. Enikő felvidéki születésű. Szülőfalujában a református gyülekezetben nőtt fel, melynek édesapja is, de már a nagypapja is gondnoka volt. Tanulmányait Kassán a gimnáziumban, majd Budapesten az ELTE-n végezte, matematika-informatika tanári szakon. A fővárosban sem "veszett el", kereste az Istennel való kapcsolat közösségi megélését a Kálvin téri, Fasori gyülekezetekben, illetve a Csillagpont rendezvényein is.

Attilát tanulmányai során ismerte meg. Attila erdélyi születésű, a Kolozsvári Egyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát, doktoriját most írja a Budapesti Műszaki Egyetemen. Barátságukból 2012-ben házasság lett. Ez után kapott Attila lehetőséget arra, hogy Svájcban vállaljon munkát.

Egy hónappal Altstättenbe érkezésetek után már kerestek a kapcsolatot gyülekezetünkkel! Hogyan találtatok ránk?

Az internet segítségével találtuk meg a Szövetség honlapját, arról pedig Erika címét.

Igen, leveledre, amivel megkerestél még emlékszem!

Eljöttünk az istentiszteletre. Eleinte furcsa volt a gyülekezeti terem (templomot kerestem), de a nyitottság, az öröm,

felnőttek gyereknyelven is halljuk a történeteket, más megvilágításban. Fontos, hogy nekik ne legyen unalmas! Jól érezzük magunkat, mert vannak változatos programok.

Jó, hogy ez a gyülekezet olyan „ökumenikus”. Vannak katolikusok is, Attila is katolikus. de a reformátusok is elmennek a magyar katolikus misére.

Ha 10 év múlva látnád a gyülekezetet, milyennek látnád?

Azt kívánom, hogy legyen utánpótlás, hogy sokan legyenek! Korkülönbőség ellenére! Azt kívánom, hogy a gyülekezet legyen népszerűbb, mert a hit biztonságot ad!

Hieble Erika

Ősztől ismét a Grossmünster Helferei-ban

A Helferei renoválása miatt két hosszú esztendőre fogadott be bennünket a hottingeni református gyülekezet. Azt hittem, hogy az istentiszteletek látogatottsága fogja megcsínyíteni ezt a változást – utólag belátom, hogy kellemesen csalódtam. A kezdeti bizonytalanság után itt sem voltunk kevesebben, mint annak előtte. Időseink számára kényelmesebb volt a villamosmegállóból szinte vízszintesen besétálni a gyülekezeti házba, mint a Helfereit a Limmat felőli, tüdőt-szívet próbáló lépcsőkön keresztül elérni.

Ha bent vagyunk végre a felújított házban, akkor már szembevető a változás: minden terem tolókocsival is elérhető, a műemlékházat legmodernebb kommunikációs berendezéssel, internet-hozzáférhetőséggel látták el.

Az elmúlt két esztendő alatt igehallgatóink összetétele is jól észrevehetően megváltozott: egyre több az olyan alkalom, ahol új arcokat látunk. Fiatalok, családostok, akik a magyar nyelvű egyházi közösséget keresik. Ők többnyire nem a gyülekezeti lapunkon, hanem a Szövetség honlapján keresztül találják meg az utat hozzánk. A honlap karbantartását *Jónás Albert* berni elnökünk végzi nagy lelkiismeretességgel, amit ehelyütt is hálásan köszönünk.

A jövőben nagyobb figyelmet kell szentelnünk ennek a lehetőségnek, hisz ezen keresztül bárholon elérhetőek vagyunk.

Köszönettel tartozunk még a Hottingen gyülekezet presbitériumi elnökének, *Olivier von Schulthess*-nek, aki nem titkolt szimpátiával tárta ki előttünk a Hottingen befogadó ajtaját. Tudni kell róla, hogy tagja annak a Johannita rendnek, ahol *Gyamathy György* és *Szakall István* nemrég elhunyt testvéreink is tevékenyek voltak.

Christoph Sigrist grossmünsteri lelkész ezekkel a szavakkal fogadott vissza bennünket a Helferei-ba: *'Ameddig a Grossmünster falán ott áll a magyar gályarabok emléktáblája, addig a magyarok előtt mindig nyitva áll a Grossmünster!'*

Éljünk ezzel a lehetőséggel, amíg lehet, s adjunk Istennek hálát, hogy a nehezedő körülmények ellenére is van lehetőségünk anyanyelvünkön hallgatni Isten igéjét.

Deák Péter

Gyülekezeteink életéből

Bázel (Meszlényi Ria)

A 2014-es esztendő első felében a bázeli gyülekezet életében rendkívüli események nem történtek. Hála Istennek minden hónap első és harmadik vasárnapján megtarthatuk istentiszteleteinket a már megszokott és igen megszeretett bázeli székesegyház (Basler Münster) Katharina kápolnájában. Június havában pedig pünkösöd ünnepe miatt háromszor is dicsérhetjük az Urat.

Kókai Csaba szövetségi lelkész mindig alapos bibliai felkészültséggel és mindannyinkat külön-külön is megszólító üzenettel tartotta meg predikációit. Két alkalommal, január 19-én és május 4-én, Szedlák Tibor volt szövetségi lelkész helyettesített, akinek mindig nagyon örülünk, ha viszontláthatjuk, újra hallhatjuk magvas bibliamagyarázó gondolatait.

Az istentiszteletek után a történelmi Bischofshof (Püspöki udvar) Hofstube termében a Münster gyülekezettel közösen vagy egyedül kávézunk. A Münster gyülekezetnek ezúton is köszönjük szíves befogadásunkat, meghívásaikat közös aperóra és ebédre. Húsvétkor és pünkösdkor ünnepi úrvacsorás istentiszteletet tartottunk, melyet szeretetvendégség követett.

Örömünkre szolgált, hogy ünnepi istentiszteleteinken igen nagy számban vettünk részt, a kápolnában egyetlen üres hely sem maradt! A húsvéti alkalmat a Facebookon is hirdettük, talán ezzel az új médiummal több hívő figyelmét magunkra hívhatjuk. Különösen fontos számunkra, hogy a fiatalok és a gyermekes családok rendszeresen látogassák istentiszteleteinket.

A zongorajátékot köszönjük dr. Dudás Leventének, a helyettesítéseket pedig Csapó Évának és Hacke Margitnak. Az úrasztalára mindig szép virágot hoz és a kávézást is szeretettel készíti elő Meszlényi Ria.

2014. április 6-án volt a Bázeli Magyar Protestáns Gyülekezet évi rendes közgyűlése, melyen a szokásos napirendi pontokon túl, presbiteri és elnökválasztásra is sor került. A presbitérium tagjait: Csébits Lászlót, dr. Dudás Leventét, Ludván Évát, dr. Küng-Hefti Paulát egyhangúlag újraválasztotta a közgyűlés. Borsos Elek egy új presbitériumi tagot ajánlott felvételre: Meszlényi Riát, aki már eddig is nagyon sok munkát végzett gyülekezetünkben, akit szintén egyhangúlag megszavaztak. Ezután került sor az elnökválasztásra. Borsos Eleket őszinte szívvel erősítette meg elnöki feladatában a közgyűlés,

ugyanakkor hálás köszönetét is kifejezte hosszú évtizedes odaadó munkájáért, de kedves feleségének, Borsos Júliának is megköszönte az önzetlen támogatását.

A közgyűlésen búcsúzott pénztárosi feladatától Herrmann Charlotte, akinek nagyon köszönjük e fontos feladat 23 éven át való elvégzését, a mindig precíz munkát.

Bibliaóráinkat heti rendszerességgel szerdánként 16 órakor tartjuk a Florastrasse 12. szám alatti teremben. Örülünk, hogy ezen az alkalmon mindig találkozhatunk, Istent együtt dicsőíthetjük. A lelkes kis magnak pedig ragaszkodását köszönjük.

2014. június 7-én este a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából Trianonra emlékeztünk a Münstersaalban. Meghívott előadónk Budapestről dr. Raffay Ernő történész volt. A színvonalas programot közösen szerveztük a Bázeli Kulturális Magyar Találkozóval, a Berni Széchenyi Körrel és a Zürichi Magyar Egyesülettel. A megemlékezésen Svájcból, továbbá Németországból és Franciaországból több mint 80-an vettünk részt. Az állófogadáson lehetőségünk volt az egymással való örömteli találkozásra, a régi ismerősökkel és az előadóval a beszélgetésre, valamint Raffay Ernő könyveinek dedikáltatására.

A Svájci Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek Szövetségének évadzáró találkozására 2014. június 28-án és 29-én kerül sor ismét a Bázelhoz közeli Schloss Beuggenben, Németországban. A helyet Borsos Elek presbitériumi elnökünk már tavaly lefoglalta. Örülünk, hogy sokan jelentkeztek erre a remek programokkal csalogató svájci protestáns összejövetelre.

A 2015-ös év kihívással teli lesz, hisz szövetségi lelkészünk mandátuma lejár, továbbá a svájci kantonális egyházak további támogatása igen bizonytalan. Mindezek ellenére a bázeli gyülekezet Isten iránti bizalommal tekint a jövőbe. Hisz, ahol jelen van Isten, ott jövő is van.

Bern (Jónás Albert)

Június harmadik szombatjának délutánján sokat ígérő együttlétre hívogattuk gyülekezeti tagjainkat. Az ötlet egy kevésbé formális, ugyanakkor közösségünk épülését szolgáló program megalkotására már korábban megfogalmazódott és két forrásból táplálkozott. Az egyik a korábbi évtizedekben gyakorolt, sokak emlékezetében máig elevenen élő és ugyanakkor sokak által hiányolt Péter-Pál napi közös főzések

felelevenítése volt. A másik, hogy a kulináris hagyományok és örömök megtapasztalása mellett komolyabb tartalommal is megtöltsük együttlétünket. Ebben az Antonierhaus főbérelőinek, a német evangélikus gyülekezetnek rendszeresen megrendezett gyülekezeti napjai szolgáltak inspiráló mintaként. Ennek lényege, hogy ilyenkor a résztvevők egy-egy adott témát járnak körül, azt megvitatta, hozzáadva személyes meglátásaikat alakítják ki előrevivő, jövőt és közösséget gazdagító véleményüket.

Mindent mérlegre téve elmondhatjuk, hogy áldott együttlétre és beszélgetésre tekinthetünk vissza és mindenkinek megköszönjük hozzájárulását a beszélgetéshez, de a közös vacsorához is!

Rövid nyitó áhítat vezette be a délutánt. Azt követő beszélgetésünk célja gondolatok és vélemények gyűjtése volt az istentiszteleti alkalmainkkal kapcsolatban. A résztvevők csoportokra osztva elmélkedhettek a következő kérdésekről:

- Miért járok istentiszteletre?
- Mivel vagyunk megelégedve, mivel NEM vagyunk megelégedve?
- Hogyan tehetnék előbbé az istentiszteletet?
- Miről (tematika, tanítások, hitbeli kérdések...) hallanék szívesen igehirdetést?
- Hogyan állunk ahhoz, hogy gyülekezetünkben MINDEN vasárnap legyen istentisztelet?

Ugyan a visszajelzések alapos kiértékelésébe még nem kezdtünk bele, de kiragadva egy-két gondolatot, hadd körvonalazzam ilyen formában a beszélgetésünk tartalmát:

Jó megszentelni az Úr napját és Isten Igéjéből személyes üzenetet kapni, feltölteni, az új hetet az Ige fényében megélni. A gyermekeink élvezik a rendszeres gyermekfoglalkozást. Elégedettek vagyunk a közösséggel, viszont örülnék annak is, ha többen járnának rendszeresen istentiszteletre. Nagyobb hangsúlyt kaphatnának az ünnepi istentiszteletek. Élőbbé tehetnénk az alkalmakat kamarazenei közjátékokkal a gyülekezetünk zenészeivel, de családi és ifjúsági istentiszteletek rendszeres megrendezésével is. A résztvevők örülnének evangélicizációs igehirdetéseknél. Szívesen hallanának igehirdetést családot érintő kérdésekről keresztyén szemmel, illetve istenképpel foglalkozó textusokról.

Az együttgondolkodásban megfáradt résztvevőket a közös munka után a közös étkezés örömei üdítették fel. *(Külön köszönet érte Jónás Zoltánné Marcsi nénié! A Szerk.)*

St. Gallen (Hieble Erika)

A levél utolsó számában november hónappal fejeztem be beszámolómat. Így onnantól veszem fel a fonalat, még ha furcsán hangzik is nyáron a karácsonyi istentiszteletre való visszaemlékezés. Utolsó karácsonyunkon ugyanis már a gyermekek ajándékoztak meg bennünket karácsonyi versekkel, énekekkel és zenével. Arra kellett rádöbbenjek, hogy bizony „nőnek” a gyerekek, és komoly feladat elé állít ez a tény! Az istentisztelet elején tartott gyermekfoglalkozásból már lassan kinőnek néhányan, s nekik gondoskodnom kellene hozzájuk illő, az ő korosztályukat megragadó igei alkalmakról...

Januárban átadtam a stafétabotot **Valentyik Csillának**. A presbitérium egyhangúan megválasztotta őt az **elnöki tisztségre**. Isten áldását és örömet kívánunk ehhez a szolgálathoz, hisz a munka sok !!!

Februárban látogatni indultam. Gyülekezetünk legfiatalabb (Kessenheimer Anna) és legidősebb (Németh Ilona) tagjánál jártam. Ilonka néninél aznap az idősebb generáció találkozott az ige és a terített asztal körül.

Egy váratlan feladat is hárult rám: a Dunamelléki Református Egyházkerület és a KRE Hittudományi Kara mentornak kért fel a Genfben szolgáló ösztöndíjas teológus, *Koncz Hunor* gyakorlati évéhez. (Vele az Évadzáró Találkozón reménységgel találkozhatunk is!) Nem gondoltam volna, hogy Isten mennyi ajándékot készített el számomra ez által! A Hunorral és *Szedlák Tiborral* való közös munka, a genfi gyülekezeti életbe való bepillantás lehetősége, saját munkámra való reflexió, s hogy újra eljuthattam Bernbe és Genfbe, nagyon meggazdagított lelkileg! Köszönöm!

Május 25-én, Hunor vizsgaistentiszteletén átadtam Genfben gyülekezetünk köszöntését és egy gyönyörű mézeskalács-virágot népi mintákkal díszítve – *Farkas Anna* kézimunkáját.

A genfi gyülekezet tagjai pedig már jelezték, hogy szívesen meglátogatnának bennünket.

Júniusban „templomkerti party”-val zártuk a félévet. Volt játék, evés-ivás, beszélgetés. Az istentiszteleten pedig Isten áldását kérve örültünk együtt Enikővel és Attilával, hiszen Anna lányuk Tokajban részesedett a keresztség sákramentumában.

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket és ne tiltátok el őket tőlem, mert ilyeneké a mennyeknek országa.” (Márk ev. 10,14)

Zürich (Deák Péter)

Meleg, bensőséges hangulatú volt a legutóbbi karácsonyi istentisztelet. Az előkészítés során aggódtunk egy kissé, mert *Donáth Lehel* nem tudta elvállalni a felkérést, s már-már úgy nézett ki, hogy nem lesz különleges zenei betét. Igazi gondviselés volt, amikor *Csapó Éva* bázeli énekesnő jelezte, hogy *Földesi Lajos* hegedű, valamint *Kocsis Andrea* hárfaművésszel együtt szívesen fellépnének a karácsonyi istentiszteleten. Köszönjük Évának ezt a kivételes ajándékot.

Januárban megtartottuk évi rendes közgyűlésünket. *Deák Péter* beszámolt az évi tevékenységről, a gyülekezet anyagi helyzetéről, az év folyamán végzett diakóniáról. Az elmúlt esztendőben is volt több gerincműtétes betegünk, akiket a Schulthess klinikán látogattunk. Ebben a munkában hűségesen részt vesz *Szántó Teca és András* testvérünk. *Kókai Csaba* lelkési beszámolójában említette, hogy az „ifi” biblióra résztvevőinek száma kissé megcsappant. Igyekeznünk kell, hogy az eddigi élénk érdeklődést meg tudjuk tartani.

A március 15-i emlékűnnepélyen a liturgiát *Kókai Csaba* református, az igehirdetés szolgálatát pedig *Vizauer Ferenc* katolikus lelkész végezte. Az ünnepséget immár ötödik alkalommal tartottuk a Neumünster gyülekezeti házában. Az istentiszteleten egyházzent, az azután következő ünnepségen pedig Kossuth-nótákat énekelt a *Golarits István ökumenikus kórus*. A kiscserkészek, majd a cserkészvezetők is szavalattal, énekkel, hegedű és cselőszóllóval gyönyörködtették a közönséget.

Szakály Sándor budapesti történész tömören emlékezett vissza 1948 márciusi eseményeire.

A neumünster gyülekezet ajándékát – a jókora piros-fehérvirágcsokrot az ünnepély végeztével kedves emlékként szétosztottuk a résztvevők között.

Az május végi, illetve a pünkösdi istentiszteletünkön *Beszédes Mária* szabadkai lelkész helyettesítette *Kókai Csabát*. Mária jelenleg a Genf melletti Bossey-i ökumenikus központ ösztöndíjasa. Az egy évig tartó ösztöndíjas

időszakot júniusban fejezi be, így szívesen vállalta el a két zürichi istentiszteletet is. Máriának hálásan köszönjük értékes szolgálatát.

Június 22-én aztán elérkezett a hottingeni búcsúistentisztelet napja is. Ezúttal a kisebb teremben, a Wäldlistube-ban szorongtunk, mert a többi mind ki volt bérelve. Az utolsó ülőhely is betelt – most fordult először, hogy azon izgultam, nehogy még valaki betoppanjon. Ime a bizonyíték:

Meghívó

**A 150 tagú Szentegyházi Gyermekfilharmonikusok koncertjére
2014. augusztus 22-én 19.00 órakor a Grossmünsterben, Zürichben**

Belépés díjtalan, nagylelkű adakozásukra számítunk.

